

سوال

بسیار در برخی مساجد می‌بینیم که صندلی‌هایی برای برخی نمازگزاران گذاشته شده که همراه با امام نماز فرض یا تراویح را بر روی آن ادا کنند. حکم نماز این اشخاص چیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

ایستادن در نماز رکن است و کسی که در نمازش از آغاز تکبیر تا پایان تسلیم بدون عذر شرعی نایستد نمازش باطل است. الله تعالی می‌فرماید:

وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ

[بقره: ۲۳۸]

(و خاضعانه برای الله به پا ایستید).

قیام تنها در نمازهای فرض رکن است اما در نماز نفل ایستادن واجب نیست و نشستن جایز است و کسی که در نماز غیر واجب بایستد نصف اجر را دارد.

اما دلیل این‌که این رکن مخصوص نماز فرض است، حدیث پیامبر - صلی الله علیه وسلم - است که فرمود: **ایستاده نماز بگزار** بخاری (۱۰۶۶).

و پیامبر - صلی الله علیه وسلم - نماز نافله را بر روی مرکبش به جای می‌آورد اما هرگاه می‌خواست نماز فرض را ادا کند از مرکبش پیاده می‌شد بخاری (۹۵۵) و مسلم (۷۰۰). تا بتواند رکن قیام را انجام دهد و رو به قبله نماز فرض را ادا کند.

و اگر با وجود توانایی در نماز نافله، نشسته نماز گزارد نصف اجر را دارد به دلیل حدیث عبدالله بن عمرو که ایشان خطاب به پیامبر - صلی الله علیه وسلم - گفت: **ای رسول خدا، به من گفته‌اند که شما فرموده‌اید نماز شخص به صورت نشسته بر**

[اجر] نصف نماز است و شما نشسته نماز می‌گزارید ایشان فرمودند: آری اما من مانند کسی از شما نیستم بخشی از حدیث مسلم (۷۳۵).

امام نووی در توضیح بر این حدیث می‌گوید: این حدیث محمول بر نماز نفل به شکل نشسته در صورت توانایی است که این شخص نصف اجر نماز شخص ایستاده را می‌برد اما اگر به سبب ناتوانی از ایستادن نشسته نماز بگذارد اجرش کم نمی‌شود و بلکه ثوابش مانند کسی است که ایستاده نماز گزارده. اما در مورد فرض، نماز گزاردن به صورت نشسته با وجود توانایی صحیح نیست و ثوابی ندارد بلکه گناهکار می‌شود (شرح مسلم: ۶ / ۲۵۸).

بنابراین، به کسانی که در نماز فرض بر روی صندلی می‌نشستند و قیام را با وجود توانایی ترک می‌کنند می‌گوییم: تا وقتی که توانایی ایستادن دارید نشستن بر روی صندلی برای شما حلال نیست مگر آن‌که ایستادن برای شما سخت باشد، آن سختی که باعث آزار می‌شود. اما سختی کم و قابل تحمل عذر نیست.